

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte
Judecători

Țurcan Anatolie
Eremciuc Ghenadie
Talpă Boris

judecând, fără citarea părților, recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Garaba Mihai în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2023, în cauza penală în privința lui

*Isac Alexandru Xxxxx, născut la
xxxxx, originar și domiciliat r-nul
Xxxxx s. Xxxxx.*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.11.2019–26.06.2020;

Instanța de apel: 20.06.2022–09.02.2023;

Instanța de recurs: 22.05.2023–15.11.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, Isac Alexandru Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.84 alin.(4) Cod penal, s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 noiembrie 2019, de 3 (trei) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fiind dispusă conform art.90 alin.(1) Cod penal, suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani,

stabilindu-i definitiv lui Isac Alexandru pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat din contul lui Isac Alexandru în beneficiul lui Cernov Andrei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 1 500 lei.

S-a încasat din contul lui Isac Alexandru în beneficiul lui Buzu Ion, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 9 500 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Isac Alexandru, la data de 02.07.2019 aproximativ ora 09:30, acționând cu intenție directă, urmărind scopul de cupiditate, în timp ce se afla în apartamentul nr. xx din str. Xxxxx, mun. Xxxxx, pe ascuns a sustras 1 500 lei și un telefon mobil de model „Samsung Galaxy A 50” la prețul de 8 000 lei, ce aparțin lui Buzu Ion și un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J3 2017” la prețul de 1 500 lei, ce aparține lui Cernov Andrei, cauzându-le victimelor daună considerabilă.

Prin acțiunile sale intenționate, Isac Alexandru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, *furtul - adică, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea unei daune în proporții considerabile.*

3. Prin **sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 12 noiembrie 2021**, Isac Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, în penitenciar de tip semiînchis.

4. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Isac Alexandru, acționând în mod intenționat și din interes material, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, la data de 14 ianuarie 2018, în perioada de timp de la orele 15.30-16.00, aflându-se în buticul de reparație a telefoanelor mobile amplasat pe str. Ștefan cel Mare, mun. Bălți, arendat de către Barbăneagră Stepan, și unde el periodic îi ajută ultimului la reparația gadgeturilor, profitând de faptul că, Barbăneagră Stepan a lipsit din butic circa 30 de minute, lăsându-l pe el de unul singur în butic, a sustras pe ascuns, din buticul nominalizat, bunuri ce aparțin mai multor persoane și care au fost transmise lui S. Barbăneagră, pentru a fi reparate, și anume: a sustras o geantă de oficiu de culoare neagră, la preț de 600 de lei, în care se afla notebook de model „HP” de culoare neagră, actele lipsesc, la preț de 1 400 de lei, două telefoane mobile de model „Samsung Note 2”, ce sunt destinate pentru piese de schimb, la preț de 1 000 de lei, telefon mobil de model „Samsung A 510OF”, IMEI xxxxx, IMEI2: xxxxx, la preț de 4 000 de lei, telefon mobil de model „Samsung A 51 OF”, fără acte, la preț de 3 000 lei, telefon mobil de model „Iphone 5S”, IMEI xxxxx, la preț de 2 800 de lei, telefon mobil de model „Iphone 4S”, pentru piese de schimb, la preț de 500 de lei, telefon mobil de model „HTC One XL” IMEI xxxxx, la preț de 1 800 de lei, telefon mobil de model „MEIZU m4x” IMEI xxxxx, la preț de 2 000 de lei, telefon mobil de model „PHILIPS”, de culoarea neagră, fără acte, la preț de 500 de lei, telefon mobil de model „Alcatel” pentru piese, la preț de 300 de lei, telefon mobil de model „Lenovo” pentru piese, la preț de 500 de lei, telefon mobil de model „Sony A55” pentru piese, la preț de 500 de lei, set de șurubelnițe la preț de 200 de lei, GPS

navigators la preț de 300 de lei, modem „HUAWEI” la preț de 400 de lei, telefon mobil de model „Sony Experia El”, fără acte, la preț de 500 de lei, după care cu bunurile sustrase s-a eschivat de la fața locului, cauzând victimei Barbăneagră Ștefan o daună materială considerabilă, în sumă totală de 20 300 lei.

5. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15.11.2022, s-a admis cererea avocatului M. Garaba, în numele inculpatului și s-au conexas cauzele penale de învinuire a lui Isac Alexandru într-o singură procedură, cu atribuirea nr. 1a-1155/22.

6. Sentințele au fost atacate cu apeluri de către:

6.1. Inculpatul Isac Alexandru, la data de 08.07.2022, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-i aplica pedeapsa penală sub formă de amendă.

În motivarea apelului a indicat:

- pedeapsa sub formă de închisoare nu este proporțională cu fapta săvârșită;
- referitor la termenul de atac al sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central a indicat că, a fost judecată cauza în lipsa lui, inclusiv pronunțarea sentinței a avut loc în lipsa lui, fiind pornit dosar de căutare, iar cu sentința a făcut cunoștință la data de 08.07.2022, când s-a examinat demersul privind cumularea pedepselor. La fel, avocatul ales de el a aflat despre sentință doar la data de 08.07.2022;

- termenul de atac de 15 zile a început să curgă din data de 08.07.2022, iar termenul limită este data de 23.07.2022.

6.2 Inculpatul Isac Alexandru, la data de 17.06.2022 a declarat apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, prin care a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă, deoarece nu este proporțională faptei săvârșite aplicarea pedepsei sub formă de închisoare.

În motivarea apelului a indicat:

- referitor la termenul de atac al sentinței, cauza a fost examinată în lipsa lui, iar cu sentința a făcut cunoștință la data de 13.06.2022, când a fost reținut de colaboratorii poliției IP Fălești;

- termenul de atac de 15 zile a început să curgă din data de 13.06.2022, iar termenul limită de depunere a apelului este data de 28.06.2022;

- solicită repunerea în termenul de atac, admiterea apelului, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată pedeapsa cu amendă.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2023, a fost respins apelul inculpatului Isac Alexandru, ca fiind depus peste termen și menținută sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12.11.2021. A fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, apelul inculpatului Isac Alexandru și casată parțial în latura penală sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020 și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează: Isac Alexandru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost liberat de executarea

pedepsei penale, în baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021. În rest, dispozițiile sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, au fost menținute. Isac Alexandru urmează să execute, în continuare, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021.

8. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, sentința Judecătoria Bălți, sediul Central a fost pronunțată la data de 12 noiembrie 2021, în lipsa inculpatului Isac Alexandru, fiind reprezentat în ședință de avocatul Boldescu Tatiana (f.d.175), iar la data de 07.12.2021 a fost pusă în executare (f.d.191).

Potrivit procesului verbal de reținere, inculpatul Isac Alexandru a fost reținut la data de 13.06.2022, motivele reținerii fiind sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26.06.2020 și încheierea Judecătoria Bălți, sediul Fălești din 02.12.2021, de cumulare a pedepselor, unde fiind cumulată și pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoria Bălți din 12.11.2021, fiindu-i anunțat că, pedeapsă definitivă i-a fost stabilită sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 1 lună închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, începutul termenului 13.06.2022. Însă, inculpatul Isac Alexandru a depus apel abia la data de 08.07.2022, adică peste termenul legal de declarare a apelului.

Astfel, cele enunțate indică la încălcarea termenelor prevăzute la art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, iar potrivit prevederilor art.403 alin.(1), 404 alin.(1) Cod de procedură penală, nu este posibilă repunerea în termen a apelului declarat de inculpatul Isac Alexandru, care a depus apel la data de 08.07.2022. Curgerea termenului de contestare se efectuează din data de 13.06.2022, data reținerii inculpatului Isac Alexandru, iar inculpatul nu și-a exercitat dreptul legal de atac a actului de dispoziție al instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că, cererea de apel depusă de inculpatul Isac Alexandru, nu se încadrează în termenul legal, fiind depusă tardiv, iar cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă, or, în motivarea repunerii în termen, inculpatul a invocat că, a făcut cunoștință cu sentința contestată la data de 08.07.2022, când s-a examinat demersul P-11 Bălți, privind cumularea pedepselor, însă la materialele cauzei o astfel de informație nu se regăsește.

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelul declarat împotriva sentinței Judecătoria Bălți sediul Central din 12.11.2021, or, instanța de apel nici nu purcede la examinarea fondului apelului, deoarece soluția de respingere a apelului depus peste termen sau inadmisibil nu implică verificarea hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia, decât în cadrul unui apel exercitat în termen legal.

Totodată, instanța de apel s-a expus asupra termenului de declarare a apelului împotriva sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020 și anume, potrivit materialelor cauzei s-a stabilit că, examinarea cauzei a fost în lipsa inculpatului Isac Alexandru, ultimul fiind reținut la data de 13.06.2022, iar careva

probe că a primit copia sentinței până la reținere, la caz, nu au fost anexate, prin urmare apelul declarat urmează a fi considerat depus în termen.

Instanța de apel a mai considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității, coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului Isac Alexandru în baza art. 186 alin.(2) lit.d) Cod penal, pe semnele *furtului, adică, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

Astfel, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, încadrând fapta corespunzătoare materialului probator administrat. Sentința în cauză a fost criticată de inculpatul Isac Alexandru, solicitând o pedeapsă cu amenda, ulterior în ședința de judecată a instanței de apel inculpatul Isac Alexandru fiind asistat de avocatul M. Garaba a depus cerere scrisă, prin care a modificat cerințele apelului și au solicitat aplicarea actului de amnistie, cu liberarea de pedeapsa penală a lui Isac Alexandru.

Subsecvent, referitor la apelul declarat, dar și cererea inculpatului Isac Alexandru de comun cu avocatul său, privind aplicarea actului de amnistie, instanța de apel a reținut că, argumentele invocate poartă un caracter fondat, din care motive instanța a conchis de a aplica în privința inculpatului Isac Alexandru, prevederile art.2 din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest context, instanța de apel a notat că, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, inculpatul Isac Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, infracțiune ce a fost comisă la data de 02.07.2019, adică, până la adoptarea Legii nr.243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”. Sancțiunea art.186 alin.(2) Cod penal, stabilește pedeapsa cu închisoare de până la 4 ani și este atribuită conform art.16 Cod penal, categoriei infracțiunilor mai puțin grave.

Astfel, ținând cont de faptul că, solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța de apel a adoptat și pronunțat o hotărâre, în conformitate cu prevederile art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit căroră, se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executare a ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal, conform art.391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art.345 Cod de procedură penală coroborat cu art.350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art.389-390 Cod de procedură penală.

În cadrul ședinței din instanța de apel, inculpatul Isac Alexandru și-a manifestat acordul privind aplicarea în privința sa a actului amnistiei, totodată inculpatul Isac Alexandru nu cade sub incidența restricțiilor formulate în art.6 din Legea nr.243.

Faptele incriminate ce țin de furtul comis din apartamentul nr.xx str. Xxxxx, mun. Chișinău, reținut în acțiunile inculpatului, persoana lui Isac Alexandru, care conform revendicării are și alte înscrisuri (f.d.45-47), nu a mai beneficiat de actul de amnistie sau grațiere, în privința lui de două ori au fost încetate procesele penale, în baza art.109 Cod penal, a comis infracțiunea până la adoptarea Legii nr.243 din 24.12.2021, pentru care Legea penală prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, inculpatul solicitând în scris liberarea de pedeapsa penală, în legătură cu intervenirea actului de amnistie.

Pentru motivele expuse supra, deși vinovăția inculpatului Isac Alexandru, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, este adevărată, instanța de apel a dispus liberarea inculpatului Isac Alexandru de executarea pedepsei penale, or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei, precum și altor consecințe ale condamnării.

9. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri de către:

9.1 Procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică:

- la pronunțarea încheierii din 15.11.2022, privind conexarea cauzelor penale, instanța de apel, a admis o eroare gravă de drept, care a afectat soluția;

- la judecarea apelului nu s-a ținut cont de regula neagrării situației în propriul apel;

- deși inculpatul Isac Alexandru a beneficiat de exigențele actului de amnistie, pe învinuirea adusă în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, totuși instanța nu s-a expus la chestiunea de drept privind stabilirea pedepsei inculpatului prin soluția anterioară, conform prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal;

- instanța de apel a indicat în partea dispozitivă a deciziei că, inculpatul urmează să execute în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriai Bălți sediul Central din 12.11.2021, omițând în acest sens să se expună și asupra sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 26 noiembrie 2019;

- prin conexarea cauzelor penale în instanța de apel, s-a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

9.2 Avocatul Garaba Mihai în numele inculpatului, prin care solicită casarea parțială a deciziei, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie repus Isac Alexandru în termenul de 15 zile de atac al sentinței Judecătoriai Bălți, sediul Central din 12.11.2021 și încetarea procesului penal pe cauza penală de învinuire a lui Isac Alexandru în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, în temeiul art.2 al Legii privind amnistia în legătură

cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021. În rest a menține decizia.

În motivarea recursului indică:

- decizia instanței de apel, în partea ce ține de respingerea apelului inculpatului Isac Alexandru, împotriva sentinței Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021, ca fiind depus peste termen și menținută sentința, este ilegală și neîntemeiată;

- în sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26.06.2020 și nici în încheierea Judecătoria Bălți, sediul Fălești din 02.12.2021, nu a fost cumulată și nici nu s-a făcut referire la sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021 și nici nu a fost cumulată la pedepsele stabilite anterior față de inculpatul Isac Alexandru;

- atât în cererea de apel, cât și în cadrul ședinței de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău a făcut trimitere la încheierea Judecătoria Bălți sediul Central din 12 iulie 2022, unde s-a examinat anume demersul Penitenciarului 11 Bălți, privind cumularea pedepselor de 7 ani și 1 lună închisoare, stabilită lui Isac Alexandru prin încheierea Judecătoria Bălți, sediul Fălești din 02.12.2021, cu pedeapsa de 1 an închisoare, stabilită prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021;

- anume în cadrul examinării demersului de cumulare, Isac Alexandru a făcut cunoștință cu sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021, despre care până la acel moment nu a cunoscut, cauza penală fiind judecată în lipsa acestuia;

- prima ședință de judecată fiind stabilită pentru data de 08 iulie 2022, anume la această dată, atât avocatul M. Garaba, cât și Isac Alexandru au făcut cunoștință cu sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021;

- prin respingerea ca tardiv a apelului înaintat de Isac Alexandru împotriva sentinței Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021, instanța de apel a creat o situație mai gravă pentru inculpatul Isac Alexandru, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în apel de partea apărării, îngrădind accesul lui Isac Alexandru la o instanță de judecată;

- în cazul de învinuire a inculpatului Isac Alexandru în temeiul art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, sunt întrunite condițiile stabilite la art.2 alin.(l) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, întrucât faptele au fost comise de inculpatul Isac Alexandru până la adoptarea Legii menționate;

- consideră posibilă încetarea procesului penal în privința inculpatului Isac Alexandru, pe motivul intervenirii amnistiei, în cazul pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, condamnat în baza sentinței Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021.

10. Judecând recursurile în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În speță, se constată că, recurenții s-au conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și au declarat recursurile în termen - la 04.04.2023 și 11.05.2023.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3) - recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanță de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanță de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță de recurs.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de recurenți și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023.

Din conținutul recursurilor ordinare declarate se atestă că, procurorul critică decizia instanței de apel, indicând că instanța de apel nu s-a expus la chestiunea de drept privind stabilirea pedepsei, conform prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, la fel omițând să se expună asupra pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 noiembrie 2019, iar avocatul Garaba M. în numele inculpatului, critică faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în apel de partea apărării.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri nefondate, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Totodată, completul de judecată evidențiază și prevederile art.414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urma să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, deși sunt obligatorii, aceste prevederi legale nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin **sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020**, Isac Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.84 alin. (4) Cod penal, s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 26 noiembrie 2019 de 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fiind dispusă conform art.90 alin.(1) Cod penal, suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 (trei) ani, stabilindu-i definitiv lui Isac Alexandru pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin **sentința Judecătoriai Bălți, sediul Central din 12 noiembrie 2021**, Isac Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Sentințele au fost atacate cu apeluri de către inculpatul Isac Alexandru.

Prin decizia din 09 februarie 2023, instanța de apel a respins apelul inculpatului Isac Alexandru, ca fiind depus peste termen și menținut sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021. A admis din alte motive, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, apelul inculpatului Isac Alexandru și a casat parțial - în latura penală, sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020 și pronunțat o nouă hotărâre, prin care: Isac Alexandru recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost liberat de executarea pedepsei penale în baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021. În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 26

iunie 2020, au fost menținute. Isac Alexandru urmează să execute, în continuare, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021.

Astfel, în partea descriptivă a deciziei, la pct.60 instanței de apel se constată că, *“Colegiul penal, ... va casa parțial în latura penală **sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020** și va pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Isac Alexandru va fi liberat de pedeapsa penală, în temeiul art.2 a Legii nr.243 din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în rest, în partea acțiunii civile și corpurile delict, **sentința se va menține**”*, însă, în dispozitiv menționează că *“...Isac Alexandru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost liberat de executarea pedepsei penale în baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021. **În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, au fost menținute**”*.

Astfel, în urma celor expuse, de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate și dispozitiv, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, acestea sunt divergente, adică **pe de o parte, se reține că** sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, se menține în partea acțiunii civile și corpurilor delict, **iar pe de altă parte**, în dispozitiv se menționează că, în rest dispozițiile sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020 se mențin (aici intrând și partea aceleiași sentințe, prin care au fost aplicate în privința inculpatului și prevederile art.84 alin.(4) Cod penal). Astfel, completul de judecată apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc, constituind o eroare de procedură, fapt ce semnaleză prezenta temeiului pentru recurs „*motivarea soluției contrazice dispozițioului hotărârii*”, care este prevăzută la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Totodată, completul de judecată atestă că, instanța de apel a menținut sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, în partea aplicării pedepsei prin concurs de infracțiuni, conform prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal, fără a lua în considerație că, inițial a liberat inculpatul Isac Alexandru de pedeapsa penală stabilită prin aceeași sentință, în acest sens nefiind întrunite etapele pentru a menține sentința dată în partea aplicării art.84 alin.(4) Cod penal și anume - prin aceeași sentință nu era stabilită o pedeapsă pentru infracțiunea prevăzută de art.186 alin. (2) lit. d) Cod penal, inculpatul fiind liberat de executarea acesteia.

O altă remarcă față de lucrul judecat de către Curtea de Apel vizează și statuările expuse în dispozitivul aceleiași decizii, în care indică faptul că *“Isac Alexandru urmează să execute, în continuare, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021.”*(aici a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis), însă tot în același dispozitiv a indicat că *“În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, se mențin.”*(aici intrând și partea

aceleiași sentințe, prin care au fost aplicate în privința inculpatului și prevederile art.84 alin.(4) Cod penal).

Deci, reieșind din concluziile expuse mai sus, de către instanța de apel în dispozitiv, completul de judecată constată că acestea sunt contradictorii și neclare, adică **pe de o parte, se reține că** - inculpatul urmează să execute pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021, de 1 an închisoare, **iar pe de altă parte** - menține și sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26 iunie 2020, prin care au fost aplicate în privința inculpatului și prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, astfel nefiind clar ce pedeapsă urmează să fie executată de inculpatul Isac Alexandru.

Mai mult, în motivarea deciziei, instanța de apel cu toate că, menține sentința Judecătoria Bălți, sediul Central din 12.11.2021, prin care inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa de 1 an închisoare, în general nu se expune la chestiunea privind stabilirea pedepsei inculpatului conform art.84 alin.(4) Cod penal, o dată ce a fost condamnat prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 26 noiembrie 2019.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre ce nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar și că, recursurile ordinare sunt întemeiate.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază soluția. În cazul în care o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61*), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct.30*).

Din considerentele expuse, completul de judecată statuează că, decizia instanței de apel adoptată în cauză este afectată de insuficiență și contradicții, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția de până la 01.09.2023), iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În concluzie, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să-și

argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțele cauzei, să țină cont de hotărârile irevocabile existente în privința lui Isac Alexandru, să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admit recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Garaba Mihai în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2023, în cauza penală privindu-l pe *Isac Alexandru Xxxxx*, cu dispunerea rejudecării de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris